ئەركىن: بىزمۇ ئالدىراش. ئاۋۇ كىشى كىم؟

قۇتلۇق: ئۇ بىزنىڭ سىنىپ باشلىقى.

ئەركىن: ئۇ ئۇيغۇرما؟

قۇتلۇق: ياق. ئۇ ئۇيغۇر ئەمەس. ئۇ خۇيزۇ.

ئەركىن: ئۇ شەرقىي تۈركىستانلىقما؟

قۇتلۇق: ياق ئۇ گەنسۇلۇق.

ئەركىن: ئۇ قانچە ياش؟

قۇتلۇق: ئۇ يىگىرمە ياش.

ئەركىن: هازىر دەرس بارمۇ؟

قۇتلۇق: بار.

ئەركىن: ئەمىسە خوش!

قۇتلۇق: خوش ئەمىسە!

يېڭى سۆز – ئىبارىلەر

Üçüncü	ئۈچىنچى
Doğu Türkistanlı	شەرقىي تۈركىستانلىق
Evet	ھەئە
Da, de	ما، مۇ
Hemşere	سېستىرا
Kim	كىم
Sınıf başkanı	سىنىپ باشلىقى
Mühendis	ئېنژېنېر
İçeriği zengin	مەزمۇنلۇق
Ğulcalı	غۇلجىلىق
Hotenli	خوتەنلىك
Turfanlı	تۇرپانلىق
Edebiyat Fakültesi	تىل - ئەدەبىيات فاكۇلتېتى

Sınıf	دەرسخانا
Hangi	قايسى
Oda	ئۆي
Teşekkür	رەھمەت
Son günler	يېقىندىن بۇيان
Yoğun	ئالدىراش
Bir az	بىر قەدەر
Peki	چۇ
Kaç	قانچە
Yaş	ياش
Yirmi	يىگىرمە
Öyleyse	ئەمىسە
Hoşça kal	خوش
Huyzu(Çinli Müslüman)	خۇيزۇ
Muhasebeci	بوغالتىر
Çiftçi	دېھقان

گراماتىكا

جۈملە ئىنتوناسىيىسىنىڭ ئوخشىماسلىقىغا ئاساسەن، ئادەتتە، بايان جۈملە، سوئال جۈملە، بۇيرۇق جۈملە ۋە ئۈندەش جۈملە، دەپ تۆت تۈرگە بۆلىنىدۇ.

1 مۇئەييەن بىر ئوي – پىكىرنى بايان قىلىش تەرىقىسىدە ئىپادىلەيدىغان جۈملىلەر بايان جۈملە، دەپ ئاتىلىدۇ. مەسىلەن:

① بۇ كىتاب.

② بۇ كىتاب ياخشى.

③بىزنىڭ يۇرتىمىز ئاجايىپ گۈزەل.

2سۆزلىگۈچىنىڭ ھەر خىل گۇمانىنى، سوئالىنى ئىپادىلەپ كېلىدىغان جۈملىلەر، سوئال جۈملە، دەپ ئاتىلىدۇ.

ھەئە ياكى ياق قاتارلىق سۆزلەرنى ئىشلىتىش ئارقىلىق جاۋاب بېرىلگەن جۈملە ئادەتتىكى سوئال جۈملە، ئاتىلىدۇ.

① بۇ كىتابمۇ؟

ھەئە، بۇ كىتاب.

ياق. بۇ كىتاب ئەمەس.

② بۇ كىتاب ياخشىما؟

ھەئە، ياخشى

ياق، ياخشى ئەمەس.

سوئال جۈملە يەنە ما،چۇ ياكى مۇ قاتارلىق يۈكلىمىلەر ئارقىلىق تۈزۈلىدۇ. مەسىلەن:

① بۈگۈنكى گېزىت كەلدىمۇ؟

② ئۇ ئەتە كېلىدىكەن، سەنچۇ؟

قەيەر، قانچە، قانداق، نېمە، كىم، قايسى قاتارلىق ئالماشلار ئارقىلىق تۈزۈلىدۇ. مەسىلەن:

① بۇ نېمە؟

بۇ كىتاب.

② سەن كىم؟

مەن ئەسقەر.

③ بۇ ژورنال قانداق؟

بۇ ژورنال ياخشى.

دائىم ئىشلىتىلىدىغان سۆز - ئىبارىلەر

كىتابىڭلارنى ئېچىڭلار.	ئۈنىنچى بەتكە قاراڭلار.
كىتاب	ئاچ-
ئۈنىنچى	بەت
قارا-	

كۆنۈكمە

1- تۆۋەندە بېرىلگەن جۈملىلەرگە بولۇشلۇق ۋە بولۇشسىز شەكىلدە جاۋاب بېرىڭلار.

① بۇ سىلەرنىڭ سىنىپ (ما)؟

② ئۇلار يەكەنلىكمۇ؟

③سىلەرنىڭ مەكتەپ چوڭمۇ؟

④ بۇ ماشىنا بىزنىڭ (مۇ)؟

2- تۆۋەندىكى جۈملىلەرنى ئادەتتىكى سوئال جۈملىگە ئايلاندۇرۇپ، بولۇشلۇق ۋە بولۇشسىز جاۋاب بېرىڭ. مەسىلەن:

ئۇلار مۇئەللىم. ← ئۇلار مۇئەللىممۇ؟

ھەئە، ئۇلار مۇئەللىم.

ياق، ئۇلار مۇئەللىم ئەمەس.

① سىز ئىشچى (سىز).

② ئۇ سىلەرنىڭ مۇئەللىم.

③ ئۇلار ساياھەتچى.

④ سىز شوپۇر (سىز).

⑤ بۇ خەرىتە چوڭ.

⑥ بۇ ئۇيغۇرچە ژورنال.

⑦ بۈگۈن دەرس بار.

⑧ بىزنىڭ سىنىپ پاكىز.

⑨ سىلەر يېڭى ئوقۇغۇچى (سىلەر).

⑩ ئىهسان تىرىشچان ئوقۇغۇچى.

3- تۆۋەندە بېرىلگەن جۈملىلەردىكى تىرناق ئىچىگە « كىم، نېمە، قانداق، قانچە،

قەيەرلىك » قاتارلىق ئالماشلارنى ئىشلىتىپ سوئال جۈملە تۈزۈڭ. مەسىلەن:

ئۇ (بىزنىڭ ساۋاقداش). ← ئۇ كىم ؟

① بۇ (ئۇيغۇرچە كىتاب).

② (بىر مىڭ) ئىشچى بار.

③ ئايشەم (مەشھۇر) ناخشىچى.

④ بۇ كىتاب (ناھايىتى قىزىق).

⑤ ئۇ (ئون توققۇز) ياش.

⑥ ئۇلار (سىلەرنىڭ مۇئەللىم).

⑦ (بۇ ژورنال) ياخشى.

⑧ داۋۇت (قۇمۇللۇق).

⑨ بۇ رادىيو (ناھايىتى ياخشى).

⑩ (بىزنىڭ ئۆگىنىش باشلىقى) ناھايىتى تىرىشچان.

4-تۆۋەندە بېرىلگەن دىئالوگنى ئوقۇڭ ۋە تۈركچىگە تەرجىمە قىلىڭ.

ئا: سىز يېڭى ئىشچىمۇ (سىز)؟

ئە: ھەئە، مەن يېڭى ئىشچى (مەن).

ئا: ئېتىڭىز نىمە؟

ئە: ئېتىم سابىر.

ئا: سىز قانچە ياش (سىز)؟

ئە: مەن ئوتتۇز ياش (مەن).

ئا: سىز قەيەرلىك (سىز)؟

ئە: مەن ئاتۇشلۇق (مەن).

ئا: بۇياق كىم؟